KOMISIJOS ĮGYVENDINIMO REGLAMENTAS (ES) 2019/2180

2019 m. gruodžio 16 d.

kuriuo pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2019/1700 nustatoma išsami kokybės ataskaitų tvarka ir turinys

(Tekstas svarbus EEE)

EUROPOS KOMISIJA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo,

atsižvelgdama į 2019 m. spalio 10 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2019/1700, kuriuo nustatoma bendra Europos statistikos, susijusios su asmenimis ir namų ūkiais ir pagrįstos iš imčių surinktais individualaus lygmens duomenimis, sistema, iš dalies keičiami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentai (EB) Nr. 808/2004, (EB) Nr. 452/2008 ir (EB) Nr. 1338/2008 ir panaikinami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1177/2003 ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 577/98 ([1]), ypač į jo 13 straipsnio 6 dalį,

kadangi:

(1) Komisija turėtų nustatyti duomenų, kuriuos valstybės narės turi perduoti Eurostatui, išsamią kokybės ataskaitų tvarką bei turinį ir atitikties tikslumo reikalavimams vertinimo metodus;

(2) šiame reglamente nustatytos priemonės atitinka Europos statistikos sistemos komiteto nuomonę,

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

1 straipsnis

Dalykas

Šiame reglamente nustatoma duomenų, kuriuos valstybės narės turi perduoti Komisijai (Eurostatui) pagal Reglamentą (ES) 2019/1700, išsami kokybės ataskaitų tvarka bei būtinas turinys ir apibrėžiami metodai, kuriais vertinama atitiktis tikslumo reikalavimams.

2 straipsnis

Terminų apibrėžtys

Šiame reglamente vartojamų terminų apibrėžtys:

1) atstovo apklausa – smens, kuris nėra asmuo, iš kurio informaciją norima surinkti, apklausa, atliekama remiantis konkrečiomis kiekvieno tyrimo taisyklėmis, kuriose nurodoma, kuriais atvejais tokios apklausos priimtinos;

2) neatsakymas – atvejai, kai nepavyksta surinkti visų tyrimo anketos klausimų duomenų arba visų tiriamosios visumos vienetų, kurių duomenis numatyta surinkti, duomenų, arba abiem šiais atvejais, būtent:

   a) vieneto neatsakymas – neatsakymas, kai nesurenkama duomenų apie tyrimo vienetą, kurio duomenis numatyta surinkti;

   b) neatsakymas į klausimą – neatsakymas, kai nesurenkama duomenų apie tyrimo kintamąjį, susijusį su tyrimo vienetu, kurio duomenis numatyta surinkti;

3) imties paklaida – dalis tiriamosios visumos vertės ir pagal atsitiktinę imtį gauto tos vertės įverčio skirtumo, nulemiamo to, kad tik tam tikra dalis visumos buvo įtraukta į imtį;

([1]) OL L 261 I, 2019 10 14, p. 1.

4) su imtimi nesusijusi paklaida – tyrimo įverčių paklaida, nesusijusi su imties svyravimais;

5) pakeitimas – kalbant apie respondentus, į imtį įtraukto pirminio vieneto pakeitimas kitu vienetu, įskaitant vienų namų ūkių pakeitimus kitais ir pakeitimais namų ūkių viduje;

6) reikalavimus atitinkantys vienetai – iš imties sąrašo atrinktas tyrimo vienetų rinkinys, kuris yra tikslinės visumos dalis;

7) reikalavimų neatitinkantys vienetai – imties vienetai, kurie nėra tikslinės visumos dalis;

8) grynoji imtis (pasiektoji imtis) – iš imties sąrašo atrinktas tyrimo vienetų (įskaitant pakaitinius vienetus) rinkinys, iš kurių informacijos gauta pakankamai, kad vienetą būtų galima įtraukti į tyrimo įverčius;

9) bendroji imtis (pirminė imtis) – pirminis iš imties sąrašo atrinktas tyrimo vienetų rinkinys. Bendrajai imčiai priskiriami reikalavimus atitinkantys vienetai (grynoji imtis ir vienetai, kurių atsakymai negauti) ir reikalavimų neatitinkantys vienetai;

10) trūkstamos reikšmės priskyrimas – konkretaus duomenų elemento reikšmės įrašymas, kai nėra atsakymo.

3 straipsnis

Kokybės ataskaitos

Laikantis priede nustatytų kokybės kriterijų ir statistinių sąvokų kokybės ataskaitose pateikiami su kokybe susiję duomenys ir metaduomenys. Šiose ataskaitose taip pat nurodomi visi atvejai, kuriais nesilaikyta tinkamų kokybės kriterijų (ir) arba netinkamai taikytos statistinės sąvokos.

4 straipsnis

Atitikties tikslumo reikalavimams vertinimo metodai

Komisija (Eurostatas) vertina, kokiu mastu valstybių narių pagal Reglamento (ES) 2019/1700 II priedą perduoti duomenys atitinka tikslumo reikalavimus. Komisijai (Eurostatui) nustačius neatitiktį tikslumo reikalavimams, ji vertinama pagal tai:

— koks jos mastas, dažnumas ir poveikis pagrindinių rodiklių kokybei, ypač jų palyginamumui,

— ar neatitiktį galima greitai ištaisyti ir ar valstybės narės veiksmingai atlieka reikiamas pataisas,

— ar neatitiktį galima netiesiogiai sumažinti, visų pirma apytikslio vertinimo metodais, ir tai, ar valstybės narės imasi tinkamų poveikio mažinimo priemonių,

— kiek valstybės narės kontroliuoja su neatitiktimi, kuri gali atsirasti dėl nuo jų nepriklausančių priežasčių, susijusią padėtį,

— kiek neatitiktis kartojasi per vienas po kito einančius duomenų rinkimo etapus,

— ar parengtas Komisijos (Eurostato) patvirtintas taisomųjų veiksmų planas ir ar jis veiksmingai įgyvendinamas; vertinant tokį planą bus atsižvelgiama į tai, kiek laiko reikia neatitikties atvejams ištaisyti, visų pirma renkant grupės duomenis.

5 straipsnis

Kokybės ataskaitų perdavimo techniniai standartai

1. Siekiant remti kokybės valdymą ir procesų dokumentavimą, kokybės ataskaitos perduodamos laikantis Komisijos (Eurostato) nustatytų techninių standartų.

2. Kokybės ataskaitos Komisijai (Eurostatui) siunčiamos per vieną bendrą prieigą, kad duomenis būtų galima gauti elektroninėmis priemonėmis.

6 straipsnis

Šis reglamentas įsigalioja dvidešimtą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Šis reglamentas privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

Priimta Briuselyje 2019 m. gruodžio 16 d.

Komisijos vardu
Pirmininkė
Ursula VON DER LEYEN

PRIEDAS

Kokybės kriterijai ir statistinės sąvokos

Kokybės ataskaitoje turėtų būti pateikiami su kokybe susiję duomenys ir metaduomenys, laikantis toliau nustatytų kokybės kriterijų ir statistinių sąvokų.

Jei tam tikra statistinė sąvoka nėra svarbi statistiniam veiksmui, ji turėtų likti kokybės ataskaitoje su prierašu „Netaikoma“.

1. KONTAKTINĖ INFORMACIJA

Asmeniniai ar organizaciniai kontaktiniai centrai su duomenimis ar metaduomenimis susijusiais klausimais, įskaitant išsamią kontaktinę informaciją.

2. STATISTINIS PATEIKIMAS

Skleidžiamų duomenų, kurie gali būti pateikiami naudotojams kaip lentelės, grafikai ar žemėlapiai, aprašymas.

2.1. **Duomenų aprašymas**

Pagrindinių duomenų rinkinio charakteristikų aprašymas.

2.2. **Klasifikavimo sistemos**

Kai taikoma, duomenims taikytų klasifikatorių ir skirstymo principų sąrašas ir bet kokie nukrypimai nuo Europos statistikos standartų ar tarptautinių standartų.

2.3. **Sektorių aprėptis**

Pagrindinių duomenų rinkinio aprėpiamų temų aprašymas.

2.4. **Statistinės sąvokos ir apibrėžtys, įskaitant ataskaitinį laikotarpį**

Visų kintamųjų, kurie nukrypsta nuo standartinių apibrėžčių, sąrašas, nurodant taikytas nacionalines sąvokas ir bet kokius skirtumus tarp nacionalinių sąvokų ir atitinkamų renkamų duomenų.

2.5. **Statistiniai vienetai**

Tyrimo vienetų aprašymas.

2.6. **Statistinė visuma**

Tikslinės (-ių) statistinės (-ų) visumos (-ų), su kuria (-iomis) siejamas duomenų rinkinys, t. y. visumos, kurios informacija turi būti renkama, aprašymas.

2.6.1. *Neįtraukta (-os) visuma (-os)*

Informacija apie bet kokias visumos grupes, neįtrauktas renkant duomenis (pvz., benamiai ar specialiose įstaigose gyvenantys asmenys), įskaitant šių grupių aprašymą ir geriausią įmanomą kiekybinį įvertį.

2.7. **Tiriamoji teritorija**

Geografinės teritorijos, su kuria siejamas tiriamas statistinis reiškinys, aprašymas: tiriamoji teritorija ir neįtrauktų regionų sąrašas.

2.8. **Laiko aprėptis**

Laikotarpiai ar laiko momentai, su kuriais siejamas stebėjimas.

3. STATISTINIS APDOROJIMAS

Veiksmai, kurie vadovaujantis tam tikromis taisyklėmis atliekami su duomenimis, siekiant gauti naujos informacijos.

3.1. **Pirminiai duomenys**

Neapdorotų statistinių duomenų šaltinių aprašymas (pvz., apklausos, administraciniai duomenys ar bet kokie kiti šaltiniai). Jei naudojami administraciniai registrai, jie turėtų būti aiškiai aprašyti (šaltinis, pagrindinis tikslas, galimi trūkumai ir kt.).

3.1.1. *Imčių sąrašai*

Imčių sąrašams gauti arba parengti taikytų metodų aprašymas.

3.1.2. *Imčių planai*

Šių aspektų aprašymas:

— imties plano rūšis (ar taikyti sluoksniai, keli etapai, klasteriai, vieno ar dviejų etapų),

— skirstymo į sluoksnius ir sluoksnių dalis kriterijai,

— imties dydis.

3.2. **Duomenų rinkimo dažnumas**

Informacija apie duomenų rinkinio rinkimo dažnumą.

3.3. **Duomenų rinkimas**

Duomenų rinkimo metodų aprašymas (CAPI, CAWI, CATI ir pan.). Turėtų būti pridėta duomenims rinkti naudota nacionalinė anketa ir jos vertimas į anglų kalbą.

3.4. **Duomenų patvirtinimas**

Pirminių duomenų ir rezultatų tikrinimo ir tvirtinimo procedūrų aprašymas, įskaitant paaiškinimą, kaip stebimi ir naudojami šių procesų rezultatai.

3.5. **Duomenų kompiliavimas**

Duomenų kompiliavimo aprašymas (pvz., duomenų redagavimas, trūkstamų reikšmių priskyrimas, svorių taikymas, koregavimas dėl neatsakymo, kalibravimas, taikytas modelis ir pan.). Reikėtų atskirai aprašyti kiekvieną svorių taikymo etapą: imties plano svorių apskaičiavimas; koregavimas dėl neatsakymo (kaip taisytas imties plano svoris, atsižvelgiant į atsakymo lygio skirtumus); kalibravimas (koregavimo mastas ir kintamieji; taikytas metodas); galutinių svorių apskaičiavimas.

4. KOKYBĖS VALDYMAS

Organizacijoje taikomos sistemos ir struktūros, skirtos statistinių produktų ir procesų kokybei valdyti.

4.1. **Kokybės užtikrinimas**

Organizacijoje taikomos kokybės užtikrinimo sistemos ir (arba) kokybės valdymo sistemos (pvz., EFQM, ISO 9000) aprašymas.

4.2. **Kokybės vertinimas**

Bendros statistinių rezultatų kokybės aprašymas, kuriame apibendrinami pagrindiniai privalumai ir bet kokie kokybės trūkumai, pastebėti taikant standartinius kokybės kriterijus: reikalingumo, tikslumo, patikimumo, savalaikiškumo, punktualumo, palyginamumo ir suderinamumo. Galima paminėti skirtingų kokybės aspektų derinimo kompromisus ir bet kokius numatomus taikyti kokybės gerinimo būdus.

5. REIKALINGUMAS

5.1. **Naudotojų poreikiai**

Informacija (jei yra) apie (naujus) naudotojų poreikius, susijusius su surinktais duomenimis.

5.2. **Naudotojų pasitenkinimas**

Informacija (jei yra) apie duomenų naudotojų pasitenkinimo surinktais ir pateiktais duomenimis lygį.

5.3. **Išsamumas**

Neatitikties, susijusios su neperduotais kintamaisiais, aprašymas.

6. TIKSLUMAS IR PATIKIMUMAS

6.1. **Bendras tikslumas**

Įvairių tikslumo vertinimo elementų, susijusių su tam tikru duomenų rinkiniu arba sritimi, santrauka:

— atsitiktinių ir sisteminių klaidų statistiniuose rezultatuose pagrindinių šaltinių aprašymas ir visų klaidų vertinimo santrauka, visų pirma skiriant dėmesio poveikiui pagrindiniams įverčiams,

— jei taikoma, duomenų tikslinimo aspektai.

6.2. **Imties paklaidos**

— Įverčių tikslumo apskaičiavimo metodikos aprašymas.

— Įverčių tikslumo užtikrinimo priemonės pagal atskirų duomenų rinkinių technines specifikacijas.

— Reglamento (ES) 2019/1700 II priede nurodytų pagrindinių rodiklių standartinės paklaidos nacionaliniu ir, kai reikalaujama, regionų (NUTS 2) lygmenimis.

6.3. **Su imtimi nesusijusios paklaidos**

6.3.1. *Aprėpties paklaidos*

Sąrašo visumos ir tikslinės visumos skirtumų aprašymas.

— Sąrašo atnaujinimo dažnumas ir laikas.

— Paklaidos dėl imties sąrašo ir tikslinės visumos bei jos grupių neatitikimų (pernelyg plati aprėptis, nepakankamai plati aprėptis, klaidingas klasifikavimas).

6.3.2. *Matavimo paklaidos*

Renkant duomenis atsirandančių paklaidų, dėl kurių įrašytos kintamųjų vertės skiriasi nuo tikrųjų verčių, aprašymas.

— Anketos rengimo ir bandymo veiksmų aprašymas (įskaitant skirtus išvengti paklaidų, susijusių su tuo, kad duomenys renkami keliais būdais ir (arba) iš kelių šaltinių).

— Klausėjų mokymų aprašymas.

— Atstovų apklausų lygis.

6.3.3. *Neatsakymo paklaidos*

Aprašoma:

— neatsakiusių respondentų turimos charakteristikos,

— vieneto neatsakymo lygis ir neatsakymo į klausimą lygis,

— pakeitimų lygis,

— bendrosios imties dydis (pirminės imties dydis), reikalavimus atitinkančių vienetų skaičius ir grynosios imties dydis, įskaitant pakaitinius vienetus (pasiektosios imties dydžio).

6.3.4. *Duomenų tvarkymo paklaidos*

Duomenų tvarkymo paklaidų, atsiradusių dėl netinkamai įgyvendintų tinkamai suplanuotų įgyvendinimo metodų, ir jų poveikio galutiniams duomenų rinkimo rezultatams aprašymas.

— Kokybės tikrinimo ir duomenų redagavimo proceso aprašymas.

— Trūkstamų reikšmių priskyrimo procedūrų aprašymas.

— Trūkstamų reikšmių priskyrimo lygis.

6.3.5. *Modelių taikymo paklaidos*

Jei taikoma, paklaidų, atsirandančių dėl konkrečiai sričiai skirtų modelių, kurių reikėjo vertinimo tikslui apibrėžti, aprašymas.

6.4. **Koregavimas dėl sezoniškumo (jei taikoma)**

Statistinių metodų, naudojamų siekiant pašalinti sezoniškumo poveikį, turintį įtakos duomenų eilutėms, aprašymas.

6.5. **Duomenų tikslinimo politika**

Skleidžiamų duomenų (kai preliminarūs duomenys tikslinami po kompiliavimo veiksmų) skaidrumo užtikrinimo politikos aprašymas.

6.6. **Duomenų tikslinimo praktika**

Informacija apie duomenų tikslinimo praktiką.

7. SAVALAIKIŠKUMAS IR PUNKTUALUMAS

Informacija apie:

— nacionalinių rezultatų sklaidos datą,

— dienų nuo duomenų rinkimo laikotarpio pabaigos iki pirmo visiškai patvirtintų duomenų pateikimo Komisijai (Eurostatui) skaičių,

— pirmo išsamaus duomenų pateikimo Komisijai (Eurostatui) datą. Jei duomenys pateikiami nesilaikant Reglamente (ES) 2019/1700 nustatyto termino, turėtų būti nurodyta vėlavimo priežastis.

8. SUDERINAMUMAS IR PALYGINAMUMAS

Aprašymas, kaip įvykdyti konkrečiai sričiai nustatyti reikalavimai, įskaitant, kai tinkama, bet kokių nukrypimų nuo anketos ir apibrėžčių poveikį.

8.1. **Geografinis palyginamumas**

Bet kokių šalies skirtingų regionų palyginamumo problemų aprašymas.

8.2. **Palyginamumas laiko atžvilgiu**

Informacija apie palyginamų laiko eilučių ilgį, įskaitant metus, kuriais būta eilučių pertraukų, ir jų priežastis.

8.3. **Įvairių sričių duomenų suderinamumas**

Palyginimas su išorės šaltiniais visų susijusių kintamųjų atžvilgiu, jei atitinkamos valstybės narės mano, kad tokie išoriniai duomenys pakankamai patikimi.

8.4. **Metinės ir trumpesnių laikotarpių statistikos suderinamumas**

Jei taikoma.

8.5. **Suderinamumas su nacionalinėmis sąskaitomis**

Jei taikoma.

8.6. **Vidaus suderinamumas**

Informacija apie bet kokį statistinių procesų rezultatų suderinamumo trūkumą.

9. PRIEINAMUMAS IR AIŠKUMAS

Informacija apie:

— duomenų sklaidos formatus,

— metodinius ir kokybės dokumentus.

10. SĄNAUDOS IR NAŠTA

Respondentams tenkanti našta ir, jei yra, sąnaudos, susijusios su statistinio produkto rinkimu ir rengimu. Reikėtų nurodyti vidutinę namų ūkių apklausų trukmę. Jei įmanoma ir tinkama, namų ūkio apklausos trukmė turėtų būti nurodoma pagal duomenų rinkimo būdą.

11. KONFIDENCIALUMAS

Informacija apie duomenų nuosavybės teises, nurodant, kiek neteisėtas duomenų atskleidimas galėtų pakenkti duomenų šaltinio ar kitų susijusių šalių interesams, ar juos pažeisti.

— Konfidencialumo politika: bet kokių Europos teisės aktus papildančių nuostatų, susijusių su duomenims taikomu statistiniu konfidencialumu, aprašymas.

— Konfidencialus duomenų tvarkymas: bendras mikroduomenų ir makroduomenų tvarkymui taikomų taisyklių (įskaitant lentelių duomenis), susijusių su statistiniu konfidencialumu, aprašymas.

12. PASTABOS

Papildomas aprašomasis tekstas, kurį galima įtraukti į kokybės ataskaitą.